

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Черкаського апеляційного суду**

19.11.2025

м. Черкаси, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 19 листопада 2025 року групою НПМ здійснено відвідування Черкаського апеляційного суду (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Тептюк Максим Петрович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області (керівник групи НПМ);

Шваля Костянтин Вадимович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Строкань Сергій Ігорович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Черкаський апеляційний суд знаходиться за адресою: вул. Верхня Горова, буд. 29, м. Черкаси, Черкаський р-н., Черкаська обл., 18001.

Керівництво суду:

Гончар Надія Іванівна, голова суду (на посаді з вересня 2025 року);

Копитіна Тетяна Дмитріївна, керівник апарату суду (на посаді з листопаду 2019 року).

Під час проведення відвідування суду відзначено, що керівництво суду забезпечило безперешкодний доступ до всіх приміщень суду.

Штатна чисельність працівників суду – 117, з них штатна чисельність суддів – 10.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України.

Суд розміщений у будівлі комплексного типу, що складається з декількох конструктивно поєднаних блоків. Фактично для діяльності суду використовується лише два поверхи. У будівлі облаштовано чотири входи/виходи – основний (центральный), службовий (конвойний) та 2 запасних.

При вході розміщена кнопка виклику персоналу та табличка із найменуванням суду (Фото № 1, № 2). Зовні будівлі суду та в приміщеннях суду встановлені камери відеоспостереження, наявне попередження про відеозйомку.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графіки приймання громадян, інформація та контакти телефони Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо.

При вході розміщено пост співробітників Служби судової охорони, що забезпечують пропускний режим та здійснюють реєстрацію відвідувачів суду, громадський порядок і захист усіх учасників судового процесу. Наявний стаціонарний металодетектор арочного типу (Фото № 3).

На пропускному пункті знаходиться аптечка, у якій містяться медичні засоби та ліки необхідні для надання домедичної допомоги з актуальним строком придатності.

Для здійснення правосуддя у суді облаштовано 5 залів судових засідань, 2 з яких призначені для слухання кримінальних справ. У двох залах судових засідань для розгляду кримінальних справ обладнано стаціонарною кабіною для розміщення підсудних з дотриманням вимог ДБН 2.2.-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених Наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 р. № 175 (далі – ДБН). Зали судового засідання обладнані необхідною технікою та технічними засобами фіксування судового процесу з можливістю відеозапису судового засідання (Фото № 4, № 5).

Приміщення суду обладнано пожежною сигналізацією, системою протидимного захисту. Вогнегасники наповнені, розміщені з урахуванням норм протипожежної безпеки (Фото 6). Затверджені шляхи евакуації усіх приміщень суду.

В приміщенні суду є санітарно-гігієнічне приміщення (туалет), яке облаштоване для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (Фото № 7).

Зали судових засідань забезпечені бактерицидними (кварцовими) лампами.

Конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених із установ попереднього ув'язнення до суду та охорона їх під час судових засідань, а також конвоювання їх у зворотному напрямку здійснюється підрозділами Національної гвардії України.

Для заїзду автотранспорту варті та посадки (висадки) затриманих, осіб, до яких застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, а також обвинувачених обладнано огорожену стоянку, розміщену за приміщенням суду (Фото № 8, № 9). Забезпечено ізольований, від сторонніх осіб, маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від спеціальних автомобілів до камерних приміщень (Фото № 10, № 11). Відповідно до ДБН за маршрутом конвоювання до камерних приміщень передбачено відеоспостереження та кнопки звукової сигналізації.

У суді облаштовано п'ять камер для тримання підсудних (засуджених), які оснащені вентиляцією, штучним освітленням, лавами для сидіння та металевими дверима з накладними замками, зовнішніми запорами й оглядовими вікнами. Вікна в камерах відсутні (Фото № 12, № 13, № 14).

Також групою НПМ оглянуто приміщення для особового складу варті, у якому:

- обладнано окремий санвузол для обвинувачених (підсудних), засуджених, який обладнано умивальником, туалетом та урною для сміття;

- встановлено бутель з питною водою згідно з пунктом 6.5.3 ДБН (Фото № 15);
- приміщення для кінологів (Фото № 16);
- місце (загорожа металева) для службової собаки (Фото № 17);
- приміщення для здійснення обшуку підсудних (засуджених);
- приміщення для начальника варті;
- приміщення для приймання їжі;
- приміщення для особового складу варті;
- окремий санвузол для особового складу варті.

Відповідно до вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України та пункту 6.5.2 ДБН у приміщенні суду обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими, що забезпечує реалізацію їх права на захист (Фото № 18).

Приміщення конвою оснащено лавами, переговорним пристроєм, системою відеонагляду з виведенням інформації на монітор приміщення варті (Фото № 19, № 20).

На час відвідування обвинувачені (підсудні), засуджені у приміщеннях суду не перебували.

Упродовж минулого та поточного років до суду скарги щодо неналежного поводження із доставленими, затриманими, арештованими особами під час їх перебування у приміщеннях зазначеної установи, не надходило.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень або насильницької смерті особам вказаної категорії під час їх перебування в суді не встановлено.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групою НПМ було здійснено 02.08.2024. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлено порушення та недоліки:

- Порушення права осіб на гідні умови тримання;
- Порушення права на життя;
- Порушення права на професійну правничу допомогу.

Слід зазначити, що суд розміщено у новій адміністративній будівлі, проектування якої здійснювалося з урахуванням рекомендацій, наданих за результатами попереднього відвідування, однак зазначені рекомендації реалізовано частково.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог пункту 6.5.2 ДБН, де визначено, що кількість камер для обвинувачених

(підсудних), засуджених слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Беручи до уваги викладене, в зазначеному суді, де розташовано два зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано шість камер. Натомість у суді в наявності п'ять камер для тримання обвинувачених, підсудних (засуджених), що може порушувати вимоги роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

Порушення права на доступність для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 26 Конституції України).

2. При вході до будівлі суду відсутній пандус. Відповідно до п. 6.1.8 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327, усі приміщення в будинку повинні бути доступними для маломобільних груп населення на рівні з іншими особами. При розміщенні приміщень по висоті будинку, крім сходів, необхідно передбачати пандуси, піднімальні платформи, вертикальні або інші пристрої для переміщення.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Державній судовій адміністрації України, Черкаському апеляційному суду відповідно до компетенції:

1. Забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) не менш ніж 4 м² виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ;
2. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до суду.

Додатки: Фотоматеріали – 5 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини у Черкаській області**

Максим ТЕПТЮК

Фото № 1

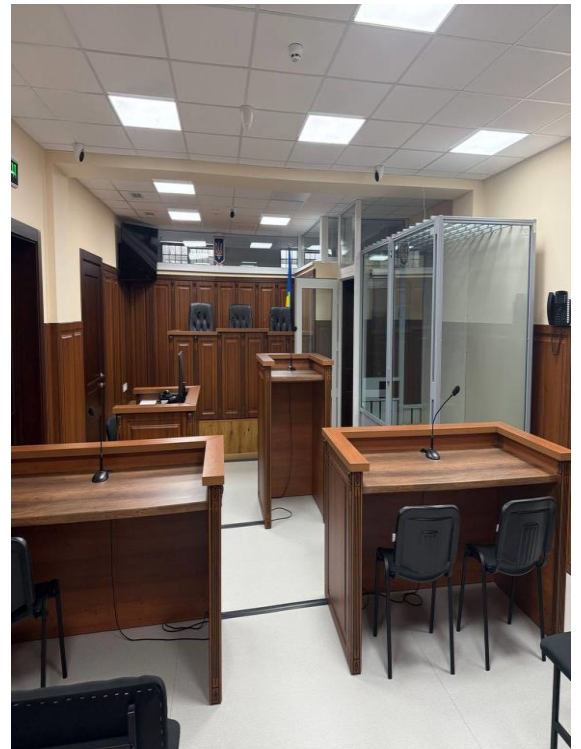
Фото № 2

Фото № 3

Фото № 4

Φοτο Νο 5

Φοτο Νο 6

Φοτο Νο 7

Φοτο Νο 8

Фото № 9

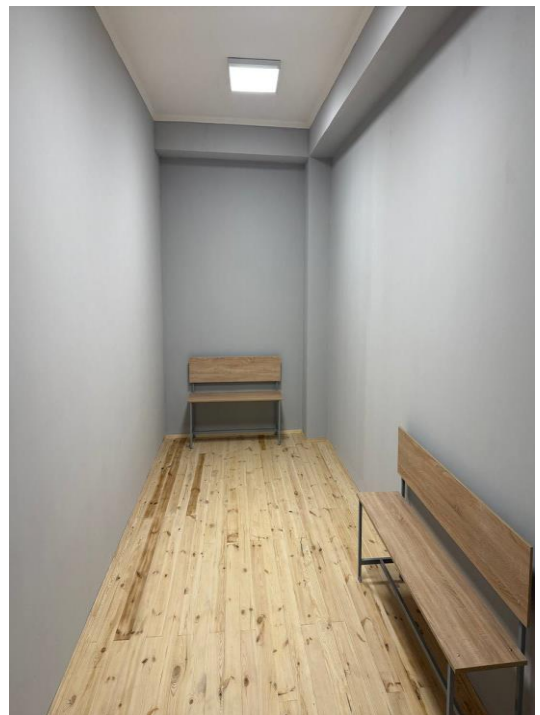
Фото № 10

Фото № 11

Фото № 12

Φοτο Νο 13

Φοτο Νο 14

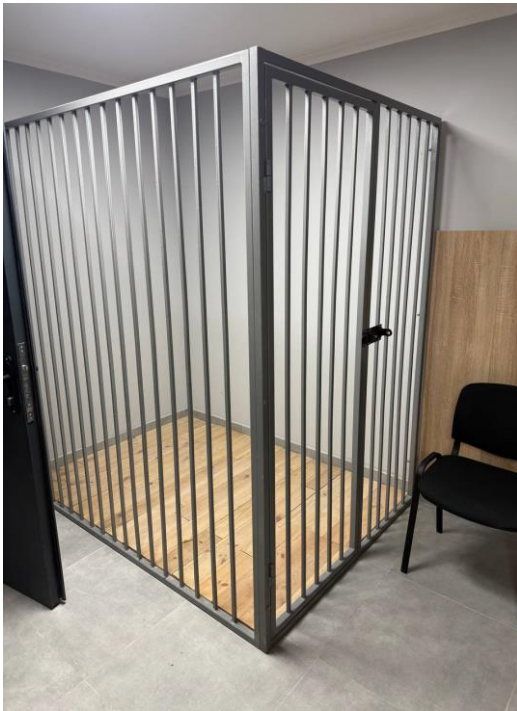
Φοτο Νο 15

Φοτο Νο 16

Φοτο Νο 17

Φοτο Νο 18

Φοτο Νο 19

Φοτο Νο 20

